

Република Србија
ВРХОВНИ СУД
Кзз 35/2024
08.02.2024. године
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни суд, у већу састављеном од судија: Биљане Синановић, председника већа, Светлане Томић Јокић, Бојане Пауновић, Гордане Којић и Мирољуба Томића, чланова већа, са саветником Андреом Јаковљевић, као записничарем, у кривичном предмету окривљеног Александра Маријаша, због четири кривичног дела разбојништво из члана 206. став 2. у вези става 1. Кривичног законика и др., одлучујући о захтеву за заштиту законитости браниоца окривљеног Александра Маријаша, адвоката Живка Тодоровића, поднетом против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 129/22 од 02.02.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 311/23 од 11.07.2023. године, у седници већа одржаној дана 08.02.2024. године, већином гласова донео је:

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ, као неоснован, захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Александра Маријаша, адвоката Живка Тодоровића, поднет против правноснажних пресуда Вишег суда у Новом Саду К 129/22 од 02.02.2023. године и Апелационог суда у Новом Саду Кж1 311/23 од 11.07.2023. године.

Образложење

Пресудом Вишег суда у Новом Саду К 129/22 од 02.02.2023. године окривљени Александар Маријаш оглашен је кривим због четири кривичног дела разбојништво из члана 206. став 2. у вези става 1. Кривичног законика, за која су му претходно утврђене појединачне казне затвора у трајању од 1 (једне) године, за кривично дело описано под тачком 1 изреке, 1 (једне) године и 6 (шест) месеци, за кривично дело описано под тачком 2 изреке, 2 (две) године, за кривично дело описано под тачком 3 изреке, 3 (три) године, за кривично дело описано под тачком 4 изреке па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 5 (пет) година.

Истом пресудом, на основу одредбе члана 91. и 92. Кривичног законика, од окривљеног се одузима имовинска корист прибављена кривичним делом, а окривљени је, сходно одредби члана 258. став 4. ЗКП, обавезан да оштећеном АА власнику СЗТР „Рио“

на име накнаде штете исплати износ од 14.854,00 динара, док је преко досуђеног, а до траженог износа од 22.854,00 динара, оштећени упућен на парницу, оштећеном ББ законском заступнику ДОО „Љубаго“ на име накнаде штете због кривичног дела описаног под тачком 2 изреке износ од 3.578,00 динара и оштећеном ББ законском заступнику ДОО „Љубаго“ на име накнаде штете због кривичног дела описаног под тачком 3 изреке износ од 12.000,00 динара, док је преко досуђеног, а до траженог износа од 39.209,00 динара, оштећени упућен на парницу, а оштећене ВВ, ГГ и ДД су ради остваривања имовинскоправног захтева упућене на парницу.

Окривљени је обавезан да плати трошкове кривичног поступка у износу од 11.800,00 динара и судски паушал у износу од 40.000,00 динара, све у року од 15 дана од дана правноснажности пресуде под претњом принудног извршења.

Пресудом Апелационог суда у Новом Саду Кж1 311/23 од 11.07.2023. године делимичним усвајањем жалбе браниоца окривљеног Александра Маријаша, преиначена је пресуда Вишег суда у Новом Саду К 129/22 од 02.02.2023. године, у погледу одлуке о казни, па су окривљеном за кривична дела за која је првостепеном пресудом оглашен кривим, претходно утврђене појединачне казне затвора, и то: за два кривична дела разбојништво из члана 206. став 2. у вези става 1. Кривичног законика, описана под тачком 1 и 2 изреке пресуде - казне затвора у трајању од по 1 (једне) године; за кривично дело разбојништво из члана 206. став 2. у вези става 1. Кривичног законика, описано под тачком 3 изреке пресуде - казна затвора у трајању од 1 (једне) године и 6 (шест) месеци; за кривично дело разбојништво из члана 206. став 2. у вези става 1. Кривичног законика, описано под тачком 4 изреке пресуде, казна затвора у трајању од 2 (две) године, па је осуђен на јединствену казну затвора у трајању од 4 (четири) године, док је у преосталом делу жалба браниоца окривљеног Александра Маријаша одбијена као неоснована, а првостепена пресуда је у непреиначеном делу потврђена.

Против наведених правноснажних пресуда захтев за заштиту законитости благовремено је поднео бранилац окривљеног Александра Маријаша, адвокат Живко Тодоровић, због битне повреде одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања, док из образложења произилази да је исти поднет и због повреде кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, са предлогом да Врховни суд усвоји поднети захтев и донесе пресуду којом се укидају у целини побијане пресуде и предмет врати на поновно одлучивање првостепеном суду или да исте преиначи и окривљеног ослободи од оптужбе.

Врховни суд је доставио примерке захтева за заштиту законитости Републичком јавном тужиоцу сходно одредби члана 488. став 1. ЗКП, те је у седници већа коју је одржао у смислу члана 490. ЗКП, без обавештења Републичког јавног тужиоца и браниоца окривљеног, сматрајући да њихово присуство није од значаја за доношење одлуке (члан 488. став 2. ЗКП), размотрио списе предмета и правноснажне пресуде против којих је захтев за заштиту законитости поднет, па је, након оцене навода изнетих у захтеву, нашао:

Захтеви за заштиту законитости браниоца окривљеног Александра Маријаша, је неоснован.

Указујући на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП, бранилац окривљеног истиче да се правноснажна пресуда заснива на незаконитим доказима и то на исказима тада малолетних ЂЂ, ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ датим у поступку који је према њима раздвојен и правноснажно окончан пред судијом за малолетнике, а суд се након укидања прве првостепене пресуде, по ставу браниоца, незаконито на основу члана 406. став 1. тачка 5) ЗКП упознао са садржином њихових исказа и искључиво на тим исказима засновао осуђујућу пресуду.

Изнете наводе захтева за заштиту законитости браниоца окривљеног Александра Маријаша, Врховни суд оцењује као неосноване.

Према стању у списима, првостепени суд је, у поновљеном поступку, након укидања прве првостепене пресуде, на главном претресу одржаном дана 02.02.2023. године, сходно одредби члана 406. став 1. тачка 5) ЗКП, прочитао одбране тада малолетних ЂЂ, ЕЕ, ЗЗ и ЖЖ, које су дали пред полицијом односно у поступку који је вођен по захтеву за покретање припремног поступка ВЈТ у Новом Саду Ктм 183/17 од 21.04.2017. године и предлогу за изрицање кривичне санкције ВЈТ у Новом Саду Ктм 183/17 од 19.06.2017. године, у присуству њихових бранилаца и законских заступника и то: одбране тада малолетних ЂЂ и ЕЕ са записника о саслушању пред ПУ Нови Сад од 21.04. 2017. године и њихове одбране дате пред судијом за малолетнике Вишег суда у Новом Саду од истог датума, у поступку Крм 7/17, те одбране тада малолетних ЗЗ од 07.06.2017. године и ЖЖ од 08.06.2017. године, које су дате пред судијом за малолетнике Вишег суда у Новом Саду, у поступку КИМ 100/17, а затим и одбране које су наведена тада малолетна лица, дала на главном претресу одржаном пред већем за малолетнике Вишег суда у Новом Саду, у предмету КМ 87/17 односно КМ 209/17.

Првостепени суд је наведене доказе извео након што је поступак према тада малолетним лицима правноснажно окончан и према ЂЂ, ЕЕ и ЖЖ решењем Вишег суда у Новом Саду КМ 87/17 од 15.12.2017. године, а према ЗЗ решењем Вишег суда у Новом Саду КМ 209/17 од 28.11.2017. године, због кривичног дела разбојништво из члана 206. став 2. Кривичног законика и др., изречне васпитне мере односно посебне обавезе, сходно Закону о малолетним учиниоцима кривичних дела и кривичноправној заштити малолетних лица.

Одредбом члана 406. став 1. тачка 5) ЗКП, прописано је да осим у случајевима посебно прописаним у овом законнику, упознавање са садржином записника о исказима сведока, саопштених или већ осуђених саучесника у кривичном делу, као и записника о налазу и мишљењу вештака, може се по одлуци већа прибавити сходном применом члана 405. овог законика, ако је реч о исказу саопштеног према којем је кривични поступак раздвојен или је већ окончан правноснажном осуђујућом пресудом.

Из цитираних законских одредби произилази да је, упознавање са садржином записника о исказу осуђеног саучесника у кривичном делу према којем је поступак већ окончан правноснажном осуђујућом пресудом, начин извођења доказа на главном претресу, те исказ саокривљеног, дат у одвојеном кривичном поступку, сам по себи није недозвољен доказ и коришћење истог и заснивање пресуде против другог окривљеног на том доказу, није искључено ни забрањено одредбама кривичног процесног закона.

Сходно томе, неосновани су наводи браниоца окривљеног да се пресуда не може заснивати искључиво или у одлучујућој мери на таквом доказу јер се наведено не односи на процесну ситуацију прописану чланом 406. став 1. тачка 5) ЗКП, када се врши упознавање са садржином исказа саоптуженог према коме је кривични поступак раздвојен или већ правноснажно окончан осуђујућом пресудом, већ на процесну ситуацију прописану одредбом члана 481. став 2. ЗКП и на понављање кривичног поступка осуђеном у одсуству када се тражи понављање кривичног поступка јер је наступила могућност да се суђење спроведе у присуству окривљеног и у том случају се у поновљеном поступку пресуда не може искључиво или у одлучујућој мери заснивати на исказу саучесника окривљеног који је већ осуђен, што није ситуација у овом кривичном поступку.

Међутим, и поред овога, побијане правноснажне пресуде се заснивају и на другим доказима изведеним на главном претресу пред Вишим судом у Новом Саду, појединачно побројаним на страни 9 првостепене пресуде, на исказима сведока и писаним доказима.

Такође, Врховни суд налази да, иако малолетник нема статус оптуженог лица, процесни положај саоптуженог према коме је донета осуђујућа пресуда, може се изједначити са положајем малолетника у односу на кога је поступак раздвојен и окончан решењем којим је изречена васпитна мера, уколико је малолетник саизвршилац у извршењу истог кривичног дела, а што је у овој ситуацији случај.

Имајући у виду све наведено, а како из списка предмета и изреке правноснажне првостепене пресуде произилази да су тада малолетни ЂЂ, ЕЕ, ЖЖ и ЗЗ учествовали као саизвршиоци у извршењу кривичних дела за која је окривљени Александар Маријаш оглашен кривим и осуђен, те да је поступак према њима правноснажно окончан изрицањем васпитних мера односно посебних обавеза, то је, по оцени Врховног суда, правилно првостепени суд поступио када је, на главном претресу извршио увид у одбране наведених тада малолетних лица, изнете раније пред полицијом односно јавним тужиоцем и већем за малолетнике, сходно одредби члана 406. став 1. тачка 5) ЗКП.

При томе, неосновано бранилац указује на пресуду Врховног касационог суда Кзз 1142/17, у којој је реч о другачијој правној ситуацији – у којој је осуђујућа пресуда заснована на исказу раније осуђеног саучесника, који је он оповргао, док је у конкретном случају реч о исказима раније осуђених саучесника, у односу на које су, као малолетне извршиоце, вођени одвојени кривични поступци за извршена кривична дела, а који су признали извршење кривичних дела за које се терете и при којима су у битном остали до краја поступка, при чему теретећи окривљеног Александра Маријаша себе никако нису

довели у повољнији положај за радње које су предузели у договору са њим, на који начин нису повређени ни правни стандарди Европског суда за људска права конкретно изражени у одлуци Лука против Италије, на коју се позива бранилац у поднетом захтеву.

Следствено наведеном, Врховни суд налази да је првостепени суд, законито, у доказном поступку извео доказе на којима се по одредбама Законика о кривичном поступку пресуда може заснивати, те да стога није учињена битна повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 1) ЗКП на коју бранилац окривљеног Александра Маријаша неосновано указује у поднетом захтеву за заштиту законитости.

Надаље, бранилац окривљеног Александра Маријаша, иако нумерички не означава, истиче и повреду закона из члана 439. тачка 2) ЗКП, указивањем да је у погледу кривичних дела која су предмет оптужбе примењен закон који се не може применити, јер се у чињеничном опису радњи извршења које првостепени суд даје појединачно за свако лице, не наводе квалификаторне околности које би оправдале закључак суда да је окривљени критичном приликом поступао односно деловао у групи.

Према наводима захтева, у конкретном случају, не постоје субјективна и објективна обележја групе, јер из изреке правноснажне пресуде не произилази међусобна условљеност и повезаност радњи сваког од чланова групе, а имајући у виду да су кривична дела извршена од стране различитих лица „у саставу групе“, самим тим не постоји ни континуитет чланства нити је описано претходно детаљно планирање радњи, као и постојање сагласности сваког од припадника групе да учествују у делатности такве групе односно свести, да су чланови групе, која се удружила ради вршења кривичних дела.

Међутим, изложене наводе захтева браниоца окривљеног којима се указује на повреду кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП због погрешне правне квалификације инкриминисаних радњи окривљеног и на евентуално постојање у тим радњама обележја неког другог, блажег кривичног дела (које не опредељује), Врховни суд оцењује као неосноване.

Кривично дело из члана 206. став 1. Кривичног законика чини онај ко употребом силе против неког лица или претњом да ће непосредно напасти на живот или тело одузме туђу покретну ствар у намери да њеним присвајањем себи или другом прибави противправну имовинску корист, док кривично дело из става 2. истог члана постоји ако је дело из става 1. овог члана учињено од стране групе, или је неком лицу са умишљајем нанесена тешка телесна повреда или ако вредност одузетих ствари прелази износ од милион и петсто хиљада динара.

Према одредби члана 112. став 22. Кривичног законика, група је најмање три лица повезаних ради трајног или повремениог вршења кривичних дела, која не мора да има дефинисане улоге својих чланова, континуитет чланства или развијену структуру.

У конкретном случају, побијаном првостепеном пресудом, окривљени Александар Маријаш је оглашен кривим да је, у време и месту означеном у изреци пресуде, у саставу групе са тада малолетним ЂЂ и ЖЖ (тачка 1.), са тада малолетним ЂЂ, ЖЖ и ЗЗ (тачка 2.), са тада малолетним ЂЂ и ЕЕ (тачка 3. и 4.), у односу на које је поступак раздвојен, у коју су се удружили ради повремениг вршења кривичног дела, уз постојање чињеница и околности, које се тичу психичког стања и психичког односа окривљеног потребног за постојање дела, остварујући заједничку одлуку да претњом непосредним нападом на живот или тело одузму туђу покретну ствар у намери да њеним присвајањем себи прибаве противправну имовинску корист, с тим што је окривљени Александар Маријаш по претходном договору довозио наведена малолетна лица до продавница означених у изреци (под тачком 1. до 4.), а они су претњом да ће употребом ножа или репликом пиштоља напасти на живот и тело радника продавнице одузели новац из продавница у износима од 22.854,00 динара (тачка 1.), 3.578,00 динара (тачка 2.), 39.209,00 динара (тачка 3.) и 3.600,00 динара и 5 паклица цигарета „Винстон“ (тачка 4.), те их је сачекао у близини, а након што су се малолетна лица вратила у возило са новцем који је прибављен извршењем кривичног дела, заједно са њима се удаљио са лица места, омогућивши им да брзо побегну, прибавивши за себе противправну имовинску корист у износу од 14.854,00 динара (тачка 1.), 3.578,00 динара (тачка 2.), 12.000,00 динара (тачка 3.) и 3.600,00 динара (тачка 4.).

По оцени Врховног суда, из оваквог чињеничног описа кривичних дела у изреци пресуде, произлази опис групе, као квалификаторне околности и објективног законског обележја кривичног дела из члана 206. став 2. у вези става 1. Кривичног законика, онако како је то предвиђено чланом 112. став 22. Кривичног законика, а за чије постојање супротно наводима браниоца није потребан континуитет и споразумно деловање у циљу вршења једног или више кривичних дела (што је обележје организоване криминалне групе из члана 112. став 35. Кривичног законика), већ је довољно да се ради о групи од најмање три лица повезаних ради трајног или повремениг вршења кривичних дела, која не мора да има дефинисане улоге својих чланова, континуитет чланства или развијену структуру.

Кривична дела описана под тачком 1, 3 и 4 су извршила три лица, а кривично дело описано под тачком 2, четири лица, при чему је свако од њих имао унапред одређен задатак и оквир деловања, између ових лица је постојала веза, односно договор за извршење предметних кривичних дела на штету оштећених, у време и на месту како је то наведено у диспозитиву оптужног акта и изреци првостепене пресуде.

Сходно томе, из изреке пресуде, у којој је описана улога окривљеног Александра Маријаша, као члана групе формиране ради повремениг вршења кривичног дела и конкретне радње које је предузимао у циљу одузимања туђе покретне ствари у намери прибављања противправне имовинске користи (тада малолетна лица возио до продавница, чекао и одвозио, омогућавајући им на тај начин да брзо побегну, након чега су међусобно делили одузети новац, при чему је окривљени Александар Маријаш, након сваког извршеног кривичног дела добијао свој део новца), као и улога и радње тада малолетних лица у саставу групе (улазили у продавнице и уз претњу ножем и репликом

пиштоља од радница одузимали новац, а приликом кривичног дела описаног под тачком 4. и цигарете), произилазе сва законска обележја квалификованог облика четири кривична дела из члана 206. став 2. у вези са ставом 1. Кривичног законика, за која је оглашен кривим, што закључује и другостепени суд, прихватајући као правилне разлоге првостепеног суда (дате на страни 26, 27 и 28 образложења првостепене пресуде) и оцењујући као неосноване наводе у жалби браниоца окривљеног, поднете због исте повреде закона, о чему је у својој пресуди на страни 4. дао разлоге које као правилне прихвата и овај суд и на исте упућује, сходно одредби члана 491. став 2. ЗКП.

Самим тим, по оцени Врховног суда, правноснажном пресудом није учињена повреда кривичног закона из члана 439. тачка 2) ЗКП на коју се неосновано указује захтевом за заштиту законитости браниоца окривљеног Александра Маријаша.

Поред овога, као разлог подношења захтева за заштиту законитости бранилац окривљеног истиче непотпуно утврђено чињенично стање, које оспорава полемисањем са радњом извршења предметних кривичних дела и у вези са тим у образложењу захтева, указује и на повреду одредбе члана 16. ЗКП.

Такође, бранилац у поднетом захтеву, указује на повреду одредбе члана 68. став 1. тачка 10) ЗКП, истицањем да је окривљеном повређено право на одбрану јер је суд, доносећи решење да чита исказе саокривљених, одбрани ускратио право да им поставља питања и приговара њиховим исказима.

Надаље, наводима којима се оспоравају разлози правноснажних пресуда, по оцени Врховног суда, бранилац указује на битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) ЗКП, док наводи којима бранилац указује да на записнику о главном претресу, суд није навео разлоге због којих доказе изводи сходно одредби члана 406. став 1. тачка 5) ЗКП, представљају битну повреду одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 3) ЗКП у вези члана 406. став 3. ЗКП.

Међутим, како одредбом члана 485. став 4. ЗКП, који прописује разлоге због којих окривљени, односно његов бранилац, сходно правима која у поступку има у смислу члана 71. тачка 5) ЗКП, могу поднети захтев за заштиту законитости против правноснажне одлуке и поступка који је претходио њеном доношењу, није предвиђена могућност подношења овог ванредног правног лека због битних повреда одредаба кривичног поступка из члана 438. став 2. тачка 2) и 3) ЗКП, повреда одредби чланова 16., 68. став 1. тачка 10) и 406. став 3. ЗКП и погрешно и непотпуно утврђеног чињеничног стања (члан 440. ЗКП), то се Врховни суд, у разматрање и оцену истих, није упуштао.

Из свих изнетих разлога, Врховни суд је на основу члана 491. став 1. и 2. ЗКП одлучио као у изреци пресуде и захтев за заштиту законитости браниоца окривљеног Александра Маријаша, одбио као неоснован.

Записничар-саветник,

Председник већа-судија,

Андреа Јаковљевић,с.р.

Биљана Синановић,с.р.

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић